

GEDRAGSREGELS ADVOCATUUR BONAIRE

Algemene regels

Regel 1:

De advocaat dient zich zodanig te gedragen, dat het vertrouwen in de advocatuur of in zijn eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad.

Regel 2:

1. De advocaat dient te vermijden, dat zijn vrijheid en onafhankelijkheid in de uitoefening van het beroep in gevaar zouden kunnen komen.
2. Het is de advocaat niet geoorloofd een beloning of provisie toe te kennen of te ontvangen voor het aanbrengen van opdrachten.

Regel 3:

De advocaat dient zich voor ogen te houden, dat een regeling in der minne vaak de voorkeur verdient boven een proces.

Regel 4:

De advocaat behoort de hem opgedragen zaken zorgvuldig te behandelen.

Verhouding tot de cliënt

Regel 5:

Het belang van de cliënt, niet enig eigen belang van de advocaat, is bepalend voor de wijze, waarop de advocaat zijn zaken dient te behandelen.

Regel 6:

1. De advocaat is verplicht tot geheimhouding; hij dient te zwijgen over bijzonderheden van door hem behandelde zaken, de persoon van zijn cliënt en de aard en omvang van diens belangen.
2. Indien een juiste uitvoering van de hem opgedragen taak naar zijn oordeel een gebruik maken van zijn verkregen kennis naar buiten eist, staat dat de advocaat vrij, voor zover de cliënt daartegen geen bezwaar heeft en voor zover dit in overeenstemming is met een goede beroepsuitoefening.
3. De advocaat legt zijn medewerkers en personeel de inachtneming van een gelijke geheimhouding op.
4. De geheimhoudingsplicht duurt voort na de beëindiging van de relatie met de cliënt.

5. Indien de advocaat aan een wederpartij vertrouwelijkheid heeft toegezegd of deze vertrouwelijkheid voortvloeit uit de aard van zijn relatie met een derde, zal de advocaat deze vertrouwelijkheid ook jegens zijn cliënt in acht nemen.

Regel 7:

1. De advocaat mag zich niet met de behartiging van de belangen van twee of meer partijen belasten indien de belangen van deze partijen tegenstrijdig zijn of een daarop uitlopende ontwikkeling aannemelijk is.
2. De advocaat die de belangen van twee of meer partijen behartigt is in het algemeen verplicht zich geheel uit de zaak terug te trekken zodra een niet aanstonds overbrugbaar belangenconflict ontstaat.
3. De advocaat die in een bepaalde zaak de belangen van twee of meer partijen heeft behartigd en die zich als advocaat van een of meer van die partijen heeft teruggetrokken zal in die zaak of in de voortzetting daarvan niet optreden tegen de partij of partijen ten aanzien waarvan hij zich heeft teruggetrokken.
4. Het is de advocaat niet toegestaan tegen een voormalige cliënt of een bestaande cliënt van hem of van een kantoorgenoot van hem op te treden behoudens het bepaalde in de volgende leden.
5. De advocaat kan van het bepaalde in regel 7 lid 4 alleen afwijken, indien:
  - a. de aan de advocaat toevertrouwde of toe te vertrouwen belangen niet betreffen dezelfde kwestie ten aanzien waarvan de voormalige cliënt of bestaande cliënt werd of wordt bijgestaan door de advocaat of een kantoorgenoot van hem, de aan de advocaat toevertrouwde belangen of toe te vertrouwen belangen ook geen verband hielden of houden met die kwestie en een daarop uitlopende ontwikkeling evenmin aannemelijk is,
  - b. de advocaat of zijn kantoorgenoot niet beschikt over vertrouwelijke informatie van welke aard dan ook afkomstig van zijn voormalige cliënt of bestaande cliënt, dan wel zaaksgebonden informatie of informatie de persoon dan wel het bedrijf van de voormalige cliënt of de bestaande cliënt betreffende, die van belang kan zijn in de zaak tegen de voormalige cliënt of de bestaande cliënt,
  - c. ook overigens niet van redelijke bezwaren is gebleken aan de zijde van de voormalige of de bestaande cliënt of aan de zijde van de partij, die zich met het verzoek tot behartiging van zijn belangen tot de advocaat heeft gewend.
6. Indien niet is voldaan aan het bepaalde in regel 7 lid 5 kan de advocaat desalniettemin afwijken van het bepaalde in regel 7 lid 4 indien de partij die zich met het verzoek tot behartiging van zijn belangen tot de advocaat heeft gewend en de voormalige of de bestaande cliënt tegen wie moet worden opgetreden op grond van de hun verstrekte behoorlijke informatie vooraf instemmen met het optreden als bedoeld in regel 7 lid 4.
7. Het bepaalde in de voorgaande leden strekt zich uit tot alle advocaten, die deel uitmaken van eenzelfde samenwerkingsverband.

Regel 8:

De advocaat dient zijn cliënt op de hoogte te brengen van belangrijke informatie, feiten en afspraken. Waar nodig ter voorkoming van misverstand, onzekerheid of geschil, dient hij belangrijke informatie en afspraken schriftelijk aan zijn cliënt te bevestigen.

Regel 9:

1. De advocaat heeft ook tegenover zijn cliënt de leiding der zaak, maar mag geen handelingen verrichten tegen de kennelijke wil van zijn cliënt. Hetgeen door hem wordt verricht, geschiedt onder zijn verantwoordelijkheid, waaraan hij zich niet kan onttrekken met een beroep op de van zijn cliënt verkregen opdracht.
2. Indien de tussen de advocaat en zijn cliënt verschil van mening bestaat over de wijze waarop de zaak moet worden behandeld en dit geschil niet in onderling overleg kan worden overbrugd, dient de advocaat zich terug te trekken.
3. De advocaat mag de hem verstrekte opdracht niet neerleggen op een daarvoor niet geschikt ogenblik, tenzij de omstandigheden daartoe noodzaken.
4. Een advocaat die zijn opdracht neerlegt blijft desondanks, voor zover zulks in redelijkheid van hem worden gevergd, verplicht tot het nemen van die maatregelen die nodig zijn om schade voor zijn cliënt te voorkomen.

Regel 10:

1. Bij het verstrekken van informatie aan derden over een zaak die bij hem in behandeling is of is geweest, neemt de advocaat, behalve de belangen van de cliënt, tevens gerechtvaardigde andere belangen in acht. De advocaat verstrekt geen informatie zonder toestemming van de cliënt en vermijdt misverstand over de hoedanigheid waarin hij optreedt.
2. In een strafzaak verstrekt de advocaat geen afschrift van processtukken aan de media. De advocaat is terughoudend met het geven van inzage in die stukken.

Regel 11:

De advocaat, die bemerkt dat hij tekort is geschoten in de behartiging van de belangen van zijn cliënt, moet zijn cliënt op de hoogte stellen en hem, zo nodig, adviseren onafhankelijk advies te vragen.

Regel 12:

1. Op brieven en andere mededelingen van de ene advocaat aan de andere mag in rechte geen beroep worden gedaan, tenzij het belang van de cliënt dit bepaaldelijk vordert, maar dan niet zonder voorafgaand overleg met de advocaat van de wederpartij.
2. Indien dit overleg niet tot een oplossing leidt, dient het advies van de deken te worden ingewonnen voordat in rechte een beroep als vorenbedoeld wordt gedaan.

Optreden in Rechte

Regel 13:

Omtrent de inhoud van tussen advocaten gevoerde schikkingsonderhandelingen mag aan de rechter aan wiens oordeel, of instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen, niets worden medegedeeld zonder toestemming van de advocaat van de wederpartij.

Regel 14:

1. Bij het bepalen van het tijdstip van overleggen van stukken aan de rechter aan wiens oordeel of de instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen dient de advocaat er rekening mee te houden dat de wederpartij een reactie daarop voldoende zorgvuldig moet kunnen voorbereiden.
2. Overlegging van een pleitnota is slechts geoorloofd, wanneer zij niet meer bevat dan hetgeen door de advocaat is bepleit.
3. Terstond bij aanvang van de pleidooien moet een afschrift van de pleitnota aan de advocaat van de wederpartij worden afgegeven.

Regel 15:

1. Het is de advocaat niet geoorloofd zich in een aanhangig geding anders dan tezamen met de advocaat der wederpartij tot de rechter, aan wiens oordeel, of de instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen, te wenden, tenzij schriftelijk en met gelijktijdig toezending van een afschrift der mededeling aan de advocaat van de wederpartij en voorts zo tijdig, dat die advocaat voldoende gelegenheid heeft om op de mededelingen te reageren.
2. Nadat om een uitspraak is gevraagd, is het de advocaat niet geoorloofd zich zonder toestemming van de wederpartij tot de rechter te wenden.

Regel 16:

1. Personen die door de wederpartij als getuige zijn aangezegd of kennelijk zullen worden aangezegd, zal de advocaat vóór het verhoor niet mogen horen.
2. In strafzaken zal de advocaat zich ervan onthouden getuigen, die door het Openbaar Ministerie zijn gedagvaard of opgeroepen, vooraf te horen.
3. Deze bepalingen gelden niet ten aanzien van de eigen cliënt en personen in dienst van of in een bijzondere relatie staande tot de eigen cliënt.

Betrekking tussen advocaten

Regel 17:

In het belang van de rechtzoekenden en van de advocatuur in het algemeen behoren de advocaten te streven naar een onderlinge verhouding, die berust op welwillendheid en vertrouwen.

Regel 18:

1. De advocaat stelt zich met een partij betreffende een aangelegenheid, waarin deze naar hij weet door een advocaat wordt bijgestaan, niet anders in verbinding dan door tussenkomst van die advocaat, tenzij deze laatste hem toestemming geeft rechtstreeks met die partij in verbinding te treden. Dit geldt evenzeer, wanneer de bedoelde partij zich rechtstreeks tot hem wendt.
2. De advocaat, die een aanzegging met rechtsgevolg doet, mag dat rechtstreeks aan de wederpartij doen, mits met gelijktijdige verzending van een afschrift aan diens advocaat.

Regel 19:

1. De advocaat is verplicht, alvorens hij overgaat tot het nemen van executiemaatregelen, zijn wederpartij of, zo deze wordt bijgestaan door een advocaat, die advocaat van zijn voornemen kennis te geven, zulks met inachtneming van de richtlijnen van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, St. Maarten en Bonaire, Saba en St. Eustatius.
2. De advocaat is voorts verplicht de advocaat van de wederpartij van zijn voornemen tot het instellen van een kort gedingprocedure in kennis te stellen.

Regel 20:

Het is de advocaat niet geoorloofd een advocaat of oud-advocaat die ingeschreven is (geweest) op het tableau van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao en St. Maarten en Bonaire, Saba en St. Eustatius op te roepen om getuigenis af te leggen ter zake van wat deze in de uitoefening van zijn beroep van advocaat heeft waargenomen alvorens met de deken overleg te hebben gepleegd. Deze regel is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de medewerkers en personeel van een advocaat of oud-advocaat.

Regel 21:

1. Indien de advocaat bij de behandeling van een zaak een andere advocaat een opdracht verstrekt, moet hij instaan voor de aan hem toekomende vergoedingen en honoraria, tenzij hij een uitdrukkelijk voorbehoud maakt.
2. Dit geldt ook in zaken waarin de advocaat kosteloze rechtsbijstand verleent.

Regel 22:

1. Ontvangt een advocaat van iemand het verzoek tot overneming van de behandeling van een zaak die reeds bij een andere advocaat in behandeling is, dan verleent hij zijn hulp niet, dan na overleg met die andere advocaat. De andere advocaat is desgevraagd verplicht om de opvolgende advocaat in te lichten over de stand van zaken.
2. Zodanig overleg is niet noodzakelijk, wanneer hij zich ervan heeft overtuigd, dat de cliënt de relatie met de andere advocaat heeft verbroken en diens einddeclaratie voor de betrokken zaak heeft voldaan. Is die declaratie niet voldaan, dan verleent hij zijn hulp niet, dan met toestemming van de andere advocaat, tenzij blijkt dat de niet-betaling het gevolg is van onmacht.

3. Bestaat geschil omtrent het bedrag der declaratie, dan kan de advocaat de behandeling op zich nemen, mits met goedkeuring van de deken en onder de door deze te stellen voorwaarden.
4. Indien het belang van de cliënt onverwijld verlenen van bijstand noodzakelijk maakt, verzoekt de advocaat daartoe toestemming van de deken, tenzij deze niet tijdig kan worden geraadpleegd.

Financiële regels

Regel 23:

1. De advocaat is gehouden tot nauwgezetheid en zorgvuldigheid in financiële aangelegenheden.
2. De advocaat behoort het maken van onnodige kosten te vermijden. Dit geldt evenzeer tegenover de wederpartij van de cliënt.

Regel 24:

1. Tenzij een advocaat goede gronden heeft om aan te nemen, dat zijn cliënt niet in aanmerking kan komen voor kosteloze rechtsbijstand, is hij verplicht met zijn cliënt bij het begin van de zaak en verder telkens wanneer daartoe aanleiding bestaat, te overleggen of er termen zijn om te trachten deze kosteloze rechtsbijstand te verkrijgen.
2. De advocaat zal voor de behandeling van een zaak, waarin hij kosteloze rechtsbijstand verleent, voor zijn werkzaamheden geen vergoeding, in welke vorm dan ook, bedingen of in ontvangst nemen, afgezien van verschotten volgens de daarvoor geldende regels.
3. Wanneer de cliënt mogelijk in aanmerking komt voor kosteloze rechtsbijstand en niettemin verkiest daarvan geen gebruik te maken, dient de advocaat dat schriftelijk vast te leggen.

Regel 25:

1. Bij het vaststellen van zijn declaratie behoort de advocaat een, alle omstandigheden in aanmerking genomen, redelijk salaris in rekening te brengen.
2. Het staat de advocaat vrij overeen te komen, dat slechts bij het behalen van een bepaald gevolg, salaris in rekening wordt gebracht.
3. De advocaat mag eveneens overeenkomen, dat het salaris een evenredig deel zal bedragen van de waarde van het door zijn bijstand te bereiken gevolg.
4. De advocaat richt zijn declaratie aldus in, dat de cliënt daaruit kan zien hoeveel wordt gerekend voor salaris en verschotten en of daarover enige belasting in rekening is gebracht. Indien voorschot is ontvangen of betalingen wegens geliquideerde kosten of uit anderen hoofde, voor de cliënt zijn ontvangen of gedaan, behoort de advocaat de bedragen daarvan in de declaratie of afzonderlijk te vermelden en, waar nodig en mogelijk, te verrekenen.

Regel 26:

1. Wanneer een advocaat een opdracht aanvaardt, dient hij de financiële consequenties daarvan met de cliënt te bespreken en inzicht te geven in de wijze, waarop en de frequentie, waarmee hij zal declareren.
2. De advocaat behoort zijn cliënt op de hoogte te stellen, zodra hij voorziet, dat de declaratie aanmerkelijk hoger zal worden dan hij aanvankelijk tegenover de cliënt had geschat.
3. Ten behoeve van een cliënt voor diens levensonderhoud ontvangen bedragen, mag de advocaat niet bezigen ter voldoening van zijn declaratie.

Regel 27:

1. Maakt de cliënt tegen de ingediende declaratie bezwaar, dan is de advocaat verplicht de cliënt te wijzen op de terzake bestaande regelingen.
2. Wanneer de cliënt op grond van gehele of gedeeltelijke betwisting der declaratie bezwaar maakt tegen de verrekening daarvan met hem toekomende gelden, worden die gelden tot het beloop van het betwiste bedrag bij de deken gedeponereerd.
3. Wanneer de cliënt een declaratie die is verrekend met de door hem betaalde voorschotten, betwist in zodanige omvang dat gehele of gedeeltelijke restitutie van betaalde voorschotten wordt verlangd, is de advocaat verplicht, op verlangen van cliënt, de declaratie ter begroting in te dienen. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.
4. Van het terughouden van dossiers, in afwachting van de betaling der declaratie, maakt de advocaat slechts behoedzaam gebruik. Is de declaratie in geschil, dan wijst de advocaat zijn cliënt op de mogelijkheid het gedeclareerde bedrag bij de deken te deponeren totdat het geschil is beslecht.
5. Indien een cliënt specificatie van de declaratie vraagt, dient de advocaat die te verstrekken. De declaratie mag daardoor niet op een hoger bedrag uitkomen, dan de oorspronkelijke.
6. Leidt zulks niet tot betaling en gaat de advocaat ertoe over zijn declaratie overeenkomstig de wettelijke regeling in te dienen ter begroting, dan dient hij de cliënt daarvan in kennis te stellen onder toezending van een kopie van de ter begroting ingediende declaratie.
7. Ter zake van nog niet in rechte vastgestelde vorderingen van hem op zijn cliënt, treft de advocaat geen conservatoire maatregelen en vraagt hij niet faillissement aan, dan na overleg met de deken.

Regel 28:

1. Het is de advocaat niet geoorloofd voor de betaling van zijn declaratie andere zekerheid te aanvaarden, dan een voorschot in geld, behoudens in bijzondere gevallen en dan slechts na overleg met de deken.
2. De advocaat mag zijn declaratie verrekenen met voorschotten en andere gelden, die hij in depot houdt voor de cliënt, dit laatste voor zover die gelden zonder belemmering aan de cliënt kunnen worden uitbetaald en voor zover de cliënt daarmee instemt.
3. Verrekening is niet toegestaan met gelden, waarop, volgens de wet geen beslag mogelijk is.

Enige praktijkregels

Regel 29:

De advocaat dient in zijn contacten met derden misverstand te vermijden over de hoedanigheid, waarin hij in de gegeven situatie optreedt.

Regel 30:

De advocaat dient zich te onthouden van het verstrekken van feitelijke gegevens, waarvan hij weet, althans behoort te weten, dat die onjuist zijn.

Regel 31:

De advocaat dient zich in woord en geschrift niet onnodig grievend uit te laten.

Regel 32:

1. Indien de advocaat bij de behandeling van een zaak diensten van derden inroept of getuigen oproept, moet hij instaan voor de aan hen toekomende vergoedingen en honoraria, tenzij hij een uitdrukkelijk voorbehoud maakt.
2. Het in lid 1 bepaalde geldt niet, indien de advocaat iemand uitnodigt om als arbiter of als bindend adviseur op te treden.
3. Het in de voorgaande leden bepaalde geldt ook in zaken, waarin de advocaat kosteloze rechtsbijstand verleent.

Regel 33:

1. De advocaat moet ervoor zorgen, dat de organisatie en inrichting van zijn kantoor in overeenstemming zijn met de eisen van een goede praktijkuitoefening.
2. De advocaat behoort in het algemeen gedurende de normale kantooruren bereikbaar te zijn. Bij afwezigheid draagt hij zorg voor een passende waarneming van zijn praktijk.
3. De advocaat is gehouden tot nauwgezetheid en zorgvuldigheid in geldelijke aangelegenheden.
4. Ontvangen gelden moeten zo spoedig mogelijk aan de rechthebbende worden afgedragen.
5. Is het noodzakelijk dat de advocaat gelden van zijn cliënt of van derden geruime tijd onder zich houdt, dan is hij verplicht deze gelden te allen tijden beschikbaar te hebben en er voor te zorgen dat deze gelden niet vermengd worden met eigen gelden.

Regel 34:

1. De advocaat, die een functie vervult bij enig college, dat met rechtspraak of beslechting van geschillen op andere wijze is belast, onthoudt zich van elke bemoeienis met een zaak, waarin hij in die functie werkzaam is, is geweest of zal worden betrokken.
2. Het staat de advocaat, die deel uitmaakt van een samenwerkingsverband, niet vrij bemoeienis te hebben met een zaak, die beoordeeld is of wordt door een college, waarin een tot hetzelfde

samenwerkingsverband behorende advocaat een functie vervult, indien deze bij de behandeling door het college is of zal worden betrokken.

Regel 35:

De advocaat mag een opdracht van een tussenpersoon, die niet als advocaat is ingeschreven uitsluitend aanvaarden, indien hij ervan overtuigd is, dat de opdracht met instemming van de cliënt is gegeven en hij zich bovendien het recht heeft voorbehouden zich te allen tijde rechtstreeks met de cliënt te verstaan.

Regel 36:

1. Het is de advocaat niet toegestaan, zonder mededeling vooraf aan degene met wie hij spreekt, iemand aan de telefoon te laten meeluisteren of de inhoud van een gesprek op een geluidsdrager vast te leggen.
2. Is een gesprek met een andere advocaat met diens goedvinden op een geluidsdrager vastgelegd, dan vindt regel 12 overeenkomstige toepassing.

Regel 37:

Bij een tuchtrechtelijk onderzoek of een verzoek om informatie door de deken, dat met een mogelijk tuchtrechtelijk onderzoek verband houdt, is de advocaat tegen wie het onderzoek of de controle is gericht, verplicht alle gevraagde inlichtingen aanstonds te verstrekken, zonder zich op zijn geheimhoudingsplicht te kunnen beroepen, behoudens in bijzondere gevallen. De advocaat, die overweegt zich op de aanwezigheid van een bijzonder geval te beroepen, overlegt met de deken.

Regel 38:

Een advocaat mag leden van zijn personeel, die niet als advocaat zijn ingeschreven, slechts zaken laten behandelen, wanneer hij er zich van overtuigd heeft, dat zij daartoe ook de bekwaamheid hebben, wanneer hij het terrein, waarop zij dit mogen doen, heeft afgebakend en wanneer dit onder zijn toezicht gebeurt. Hij blijft tegenover zijn cliënt voor de behandeling van de zaken en de gegeven adviezen verantwoordelijk.